

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

शास्त्र - तृतीयवर्षम् - पञ्चमपत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम्

दिनाङ्कः

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः

शास्त्रि – तृतीयवर्षम् – पञ्चमपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (कृत्य प्रक्रियातः साधारणस्वरप्रकरणान्तो भागः)

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति । अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 X 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. “वाऽसरूपोऽस्त्रियाम्” इति कीदृशं सूत्रम्? कोऽर्थः?
2. “पचेलिमा” इत्यत्र कः प्रत्ययः? केन?
3. “स्तुत्यः” इत्यत्र केन सूत्रेण कः प्रत्ययः विधीयते?
4. “कारकः” इत्यत्र कः प्रत्ययः? केन सूत्रेण?
5. “शिल्पिनि ष्वुन्” इति सूत्रस्यार्थमुदाहरणञ्च लिखत।
6. “कर्मण्यण्” इति सूत्रार्थः कः? किञ्चोदाहरणम्?
7. “खशयः” इत्यत्र कस्मिन् अर्थे कः प्रत्ययः? केन सूत्रेण?
8. “वशंवदः” इत्यत्र कः प्रत्ययः? केन सूत्रेण?
9. “असूर्यम्पश्याः” इत्यस्य विग्रहः कः?
10. “वाचयमो” इति पदस्य कोऽर्थः?
11. “उष्णभोजी” इत्यत्र कः प्रत्ययः? केन सूत्रेण?
12. “पारदृश्वा” इत्यत्र प्रत्ययविधायकं सूत्रं किम्?
13. “कान च्” प्रत्ययः कस्मिन्नर्थे भवति?
14. उणादयः प्रत्ययाः कस्मिन्नर्थे भवन्ति?
15. “परिभावः” इति पदं कस्मिन्नर्थे भवति?
16. “प्रश्नः” इत्यत्र कः प्रत्ययः? केन सूत्रेण?
17. “रेफः” इत्यत्र कः प्रत्ययः?
18. “क्त्वा” प्रत्ययविधायकं सूत्रं किम्?
19. “परीप्सा” इति पदस्य कोऽर्थः?
20. “षष्ठीयुक्तश्छन्दसि वा” इति सूत्रेण किं विधीयते?

21. गुग्गुलु..... इति सम्पूर्णं सूत्रं लेख्यम्।
22. “उभयथर्क्षु” इति सूत्रेण किं विधीयते?
23. “अनुदात्तं पदमेकवर्जम्” इति कीदृशं सूत्रम्?
24. “आमन्त्रितस्य च” इति सूत्रेण किं विधीयते?
25. “दिवे दिवे” इत्यत्र अनुदात्तविधायकं सूत्रं किम्?

खण्डः – ख

प्रश्नाः – पञ्च समाधेयाः

अङ्काः – 05 X 08 = 40

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. कृत्यप्रत्ययानां ससूत्रं नामानि विलिख्य उदाहरणानि च लेख्यानि।
2. “नन्दिग्रहिपचादिभ्यः ल्युणिन्यचः” इति सूत्रं व्याख्येयम्।
3. दिवाविभानिशा.... इति सम्पूर्णं सूत्रं विलिख्य उदाहरणानि च लेख्यानि।
4. निष्ठासंज्ञामुल्लिख्य तत्रस्थानि वैशिष्ट्यानि लेख्यानि।
5. भावार्थप्रत्ययाः सोदाहरणं लेख्याः।
6. छन्दसि निष्टक्यदेवहूय.... इति सम्पूर्णं सूत्रं सोदाहरणं लेख्यम्।
7. साधारणस्वरप्रकरणे अनुदात्तस्वरविधायकानि सूत्राणि सोदाहरणं लेखनीयानि।
8. सुप्तिङुपग्रहलिङ्गनराणां..... इति सप्रसङ्गं व्याख्येया।

खण्डः – ग

प्रश्नाः – द्वौ समाधेयौ

अङ्काः – 02 X 10 = 20

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. “कथं तर्हि गिरिशमुपचचार प्रत्यहं सा सुकेशी” इति पद्यांशप्रयोगस्य साधुत्वं सम्पादनीयम्।
2. क्विप्प्रत्ययविधायकानि सूत्राणि सोदाहरणं लेख्यानि।
3. उत्तरकृदन्ते वर्णिताः दशप्रत्ययाः ससूत्रं सोदाहरणञ्च लेख्याः।
4. ल्यप्प्रत्ययमुल्लिख्य तदीयविशेषाः लेखनीयाः।

